

Nederlandse Adoptie Stichting

Leeuweringerstraat 57-59

3421 AB OUDEWATER

Tel 5.1.2e
 Fax 0348-567591
 Web www.nederlandseadoptiestichting.nl
 KvK 09113081
 RSIN 815403100
 E-mail info@nederlandseadoptiestichting

Uittreksel KvK

5.1.2e

Jaarverslag 2018

5.1.2e

Ons team

- 5.1.2e 5.1.2e en meewerkend in het bemiddelingsteam
- 5.1.2e medewerker bemiddelings- en nazorgteam, contactontwikkeling
- 5.1.2e medewerker bemiddelings- en nazorgteam
- 5.1.2e Medewerker bemiddelings- en nazorgteam
- 5.1.2e medewerker administratieteam
- 5.1.2e medewerker administratieteam

Adoptie uit de volgende landen:

- Dominicaanse Republiek
- Haïti
- Hongarije
- Nicaragua
- Peru
- Portugal
- Tsjechië
- USA
- Zuid-Afrika

Voor de volgende landen is de wachtlijst gesloten en de bemiddeling om uiteenlopende redenen opgeschort: Bolivia, El Salvador, Ghana, Mongolië, Namibië, Panama, Sri Lanka, Turkije, Zambia. Wijzigingen in deze statussen worden gecommuniceerd via Nieuwsbrieven aan cliënten, onze Facebookpagina en deze website.

Nederlandse Adoptie Stichting	2014	2015	2016	2017	2018
Hongarije	10	11	15	24	24
Zuid-Afrika	5	2	2	10	6
Portugal	3	1	3	9	3
Haïti	13	6	5	14	2
Nicaragua	10	8	5	2	2
Mongolië	1				
Eritrea	2				
Tsjechie	1				
Bolivia	5	8			
Turkije	1				
Sri Lanka					
Verenigde Staten					
Totaal	46	37	33	60	37

Visie NAS

Belang van het kind staat centraal

Wat is het belang van het kind? Er zijn weinig onderwerpen binnen het werkveld waar meer discussie over is dan dit. Bij de NAS wordt de definitie gevolgd zoals die in [Wegwijs in adoptie](#) wordt aangegeven. Daarbij is het uitgangspunt dat het belang van het kind een verzamelbegrip is dat wordt gevormd door de juridische, economische en maatschappelijke positie waarin het kind zich bevindt. In een definitie gevat kom je dan uit op:

“Het belang van het kind is het samenhangende geheel van beschermende maatregelen op juridisch, maatschappelijk, psychologisch en medisch gebied die er voor zorgen dat het kind kan opgroeien in een gezin bij ouders met wie het een permanente band heeft die is verkregen door biologische verwantschap of op juridische wijze door middel van adoptie.” (definitie M. Hupkes – Wegwijs in adoptie).

De NAS hanteert als standpunt in adoptiebemiddeling, dat het belang van het kind hand-in-hand gaat met dat van de aspirant adoptieouders. Immers, het kind dat in een gezin wordt geplaatst, gaat een permanente relatie aan met die ouders. Alleen al om die reden zullen de belangen van kind en ouders gelijk op gaan. Pas als de NAS merkt dat de belangen van de ouders niet stroken met de belangen van het kind, zal na afwegingen het belang van het kind prevaleren.

Ieder kind is welkom

Er wordt geen enkel kind uitgesloten van adoptiebemiddeling. De NAS is zich er van bewust dat kinderen soms zodanig beschadigd zijn dat plaatsing in een adoptiegezin het belang van het kind niet dient.

De Guide to Good Practice van het Haags Verdrag

Bij de NAS werken we met de [Guide to Good Practice](#) van het Permanent Bureau van het Haags Verdrag als vertrekpunt voor ons werk. Deze richtlijn is de officiële uitleg van het Haags Adoptie Verdrag. Hierin staan belangrijke principiële uitgangspunten voor de uitleg van **subsidiariteit** en het bepalen van **adoptabiliteit**.

De Guide to Good Practice hanteert een volgorde voor de beschermende maatregelen die voor een kind genomen kunnen worden. Deze is hiërarchisch, als blijkt dat de beste maatregel niet beschikbaar is, dan wordt de volgende onderzocht:

1. Het beste voor een kind is om op te groeien bij de eigen ouders. De Guide stelt daarbij wel als voorwaarde dat dit een veilige plek moet zijn. Als deze plek niet veilig is, dan is dit niet de beste plek voor een kind.
2. Wanneer het kind niet bij de eigen ouders kan opgroeien, dan is opgroeien bij een familielid het beste alternatief. Daarbij stelt de Guide dat een onbekend familielid beter is dan bijvoorbeeld een goede vriend of buren van een kind.
3. Wanneer het kind niet bij de familie kan opgroeien, komt nationale adoptie in beeld. Daarbij is het uitgangspunt dat hetgeen de nationale adoptieouders kunnen bieden, moet aansluiten bij de behoefte van het kind. Indien er geen aspirant adoptieouders voorhanden zijn die hieraan kunnen voldoen, dan is dit geen geschikt alternatief.
4. Wanneer er geen nationale adoptieouders beschikbaar zijn, komt het kind in aanmerking voor internationale adoptie. Ook hier is het uitgangspunt dat de adoptieouders moeten kunnen voorzien in de behoeften van het kind.
5. Wanneer er geen internationale adoptieouders beschikbaar zijn, dan komt institutionalisering of pleegzorg in aanmerking voor het kind.

Belangrijk is dus dat het Haags Verdrag pleegzorg als passende maatregel voor een kind ondergeschikt vindt aan interlandelijke adoptie.

Daarnaast is de Guide to Good Practice heel uitgesproken in de doorlooptijd van beschermende maatregelen. Wanneer zich een kind in een situatie bevindt die onveilig is of schadelijk voor de ontwikkeling, dan dient het zijn belang dat er zo snel mogelijk een beter alternatief komt.

Bij het bepalen de adoptabiliteit en het beschikbaar maken van het kind voor interlandelijke adoptie, wordt vaak de mening uitgedragen dat adoptie “een laatste mogelijkheid” moet zijn. Dit

komt niet overeen met het uitgangspunt van het Haags Verdrag. De NAS onderschrijft de Guide to Good Practice en handelt volgens het volgende uitgangspunt:

It is sometimes said that the correct interpretation of subsidiarity is that intercountry adoption should be seen as a last resort. This is not the aim of the Convention. National solutions for children such as remaining permanently in an institution, or having many temporary foster homes, cannot, in the majority of cases, be considered as preferred solutions ahead of intercountry adoption. In this context, institutionalisation is considered as □a last resort. □

Kanttekening bij de subsidiariteit is dat niet ieder kind gebaat hoeft te zijn bij plaatsing in een gezin. Soms zijn kinderen zo zwaar beschadigd, dat een adoptie niet in het belang van dat kind is. Voor die kinderen is een (therapeutische) pleegzorg- of tehuisplaatsing juist wél een goed alternatief.

Werken zonder winstoogmerk

In de Nederlandse adoptiewet staat dat een adoptiebemiddelaar niet op winst gericht mag zijn. Om die reden heeft de NAS voor de stichtingsvorm gekozen.

Adoptiebemiddeling is een niet-gesubsidieerde activiteit. De gelden van de NAS worden verkregen uit de bijdragen van aspirant adoptieouders en donaties. Iedere cliënt draagt de kosten van de eigen procedure. De NAS is van mening dat adoptie voor iedereen bereikbaar moet zijn. Door met overzichtelijke procedures te werken, worden de kosten zo laag mogelijk gehouden.

Economische onafhankelijkheid

De NAS wil niet economisch afhankelijk zijn van de adoptiebemiddeling. Onze organisatie is niet op winst gericht. Wel wordt beoogd om jaarlijks een bedrag aan de algemene reserve toe te voegen. Doel hiervan is dat de bemiddelingsactiviteit opgeschort kan worden als dit noodzakelijk is, zonder dat de organisatie in financiële problemen komt. In het verleden is het een aantal keer voorgekomen dat de NAS bemiddeling vanuit een land opgeschort heeft of zelfs helemaal gestopt.

Geen hulpverlening via projecten

Een kind ter bemiddeling toegewezen krijgen in ruil voor bewezen financiële diensten. Bij de NAS huiveren we hier van. Wij willen nooit in de situatie komen dat er zelfs alleen de schijn kan zijn dat wij kinderen ter adoptie mogen plaatsen omdat we projecthulp geven in een land. De NAS verleent dan ook principieel geen financiële ondersteuning, niet in de landen waar wij werkzaam zijn en ook niet in andere landen. Wij vinden het verlenen van projecthulp door een organisatie voor adoptiebemiddeling of een daaraan gelieerde organisatie onethisch. Internationaal wordt dit uitgangspunt gelukkig steeds vaker erkend.

De NAS is alleen bereid een uitzondering te maken, wanneer een financiële bijdrage is opgenomen in de wet van een land. Maar ook in een dergelijk geval zijn we bijzonder kritisch op de link tussen adoptie en bijdrage. Zo hebben wij in het verleden een contactland afgewezen omdat een jaarlijkse fee van duizenden dollars moest worden betaald om kinderen toegewezen te krijgen.

Adoptiedriehoek

Onder de adoptiedriehoek verstaan we de onverbreekelijke band tussen het kind, de biologische ouder(s) van het kind en de adoptieouders. Door de adoptie zijn deze partijen voor altijd aan elkaar verbonden. Eén van de belangrijkste uitgangspunten van de NAS is dat we die adoptiedriehoek recht willen doen. Dat houdt in dat we tijdens de adoptieprocedure zoveel mogelijk informatie willen verzamelen. Informatie die nu bekend is, kan over 20 jaar verloren zijn gegaan. Informatie over de familiehistorie en de achtergronden van de adoptie, eventuele foto's: als de mogelijkheid er is, willen we proberen dit veilig te stellen.

De NAS is bezig een goede vorm te vinden om de adoptiedriehoek in stand te houden. En dat gaat verder dan het verzamelen van informatie. Om de adoptiedriehoek in stand te kunnen houden, moet er sprake zijn van wederzijds uitwisselen van informatie. Helaas is dit slechts een enkele keer te realiseren.

Niet alle kinderen voldoen aan de eisen van de adoptiedriehoek. Bijvoorbeeld bij onbekendheid van biologische familie ontbreekt de noodzakelijke basis. Voor het betreffende kind kan dat een extra lading aan de adoptie geven. Maar het kind voor wie de adoptiedriehoek niet ingevuld kan worden, komt vanzelfsprekend voor plaatsing in aanmerking.

Siblings bij elkaar houden

Siblings horen bij elkaar op te groeien als dat mogelijk is. Dan gaat het om broertjes, zusjes, neefjes, nichtjes. Maar ook sociale siblings horen bij elkaar. Dat zijn kinderen die een sterke sociale band hebben. De NAS doet haar best om siblings bij elkaar te houden, ook wanneer een sibling al eerder werd geadopteerd. Indien een siblingplaatsing onmogelijk is, dan zal bij de bemiddeling de mogelijkheid om contact te houden een belangrijke voorwaarde zijn.

Iedereen is welkom

In principe zijn alle aspirant adoptieouders welkom bij de NAS wanneer zij in het bezit zijn van een geldige beginseltoestemming en zij bemiddelbaar zijn bij onze contacten. De NAS maakt geen onderscheid in gezinsvorm, burgerlijke staat, seksuele oriëntatie, leeftijd, religie of anderszins. Onze organisatie is gehouden aan de wet- en regelgeving van de zendende landen, waarbij het voor kan komen dat er wel onderscheid wordt gemaakt.

Respect voor de herkomstlanden

Bij de NAS vinden we het belangrijk dat we de herkomstlanden respecteren. We verdiepen ons in de cultuur, bestuurlijke en maatschappelijke regels, zowel geschreven als ongeschreven. Dat houdt in dat we geen druk uitoefenen op de autoriteiten van een land. Niet om een plaatsing voor elkaar te krijgen en niet om een procedure te versnellen of een verblijfstijd te verkorten. Het proces loopt zoals het herkomstland dat voorschrijft. Deze voorschriften zijn bij alle landen in de wet vastgelegd. Door het herkomstland te respecteren, hebben we respect voor de wet- en regelgeving van het land.

2015 De kwaliteit van het bemiddelingsproces bij de vergunninghouder Interlandelijke adoptie Nederlandse Adoptie Stichting

<http://www.aoo.nl/downloads/2015-09-18-MVJ-b.pdf>

De NAS voldoet bij tien van de dertien criteria aan de verwachtingen die de inspectie op dat punt stelt. Om ook ten aanzien van de overige drie criteria aan de verwachting van de inspectie te voldoen, verwacht de inspectie dat de NAS op korte termijn concrete maatregelen neemt waardoor:

- Het verzamelen van aspirant-adoptiefoudergegevens goed gebeurt doordat dossiers altijd worden opgeborgen in een brandvertragende kast in een ruimte die kan worden afgesloten.
- Het verzamelen van kindgegevens goed gebeurt doordat op basis van de verkregen gegevens over het kind een concrete inschatting wordt gemaakt van de specifieke en mogelijke toekomstige behoeften van het kind en wat deze behoeften aan specifieke vaardigheden van adoptiefouders vragen.
- De matching goed verloopt doordat inzichtelijk wordt gemaakt op grond waarvan is geoordeeld dat juist deze adoptiefouders het kind kunnen bieden wat het kind gelet op de specifieke (zorg- en opvoeding)behoeften nodig heeft.

Verbeterpunt is dat de dossiers pas na afronding van het bemiddelingsproces worden opgeborgen in een afgesloten en brandveilige archiefkast. Tijdens de bemiddelingsprocedure worden de dossiers niet in een brandveilige archiefkast opgeborgen. Het komt ook voor dat dossiers niet in een afgesloten archiefkast worden opgeruimd. Medewerkers hebben verklaard dat tijdens lopende procedures, dossiers 's nachts blijven liggen op de bureaus. Het betreft bijvoorbeeld de dossiers van de aspirant-adoptiefouders die op dat moment naar het buitenland zijn afgereisd om het adoptiekind op te halen. Hierdoor bestaat het risico dat door een brand of diefstal de documenten worden beschadigd, meegenomen of verloren gaan.

De overgrote meerderheid van de (aspirant-)adoptiefouders die de enquête van de inspectie over de NAS hebben ingevuld, gaven aan dat de NAS zorgvuldig is omgegaan met hun privacy.

Uit de analyse van de dossiers is gebleken dat de informatie die onder het kopje kindprofiel over de specifieke zorgbehoefte van het kind wordt vermeld, summier is. Hierdoor is het voor aspirant-adoptiefouders niet altijd voldoende inzichtelijk wat de specifieke en mogelijke toekomstige behoeften, ook op sociaal-emotioneel vlak, van het specifieke kind zijn. Ook wordt de inschatting van wat de specifieke behoeften van het kind vragen aan specifieke vaardigheden van adoptiefouders beperkt vastgelegd. Een voorbeeld hiervan is dat in het dossier van een kind waarvan vermoed werd dat er hechtingsproblemen zijn, er alleen wordt aangegeven dat het kind behoefte heeft aan veel liefde en aandacht.

Verbeterpunt is dat de NAS niet zichtbaar afweegt op basis van welke competenties en speciale vaardigheden ten aanzien van de special needs én sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind, juist deze aspirant-adoptiefouders kunnen aansluiten bij de specifieke kenmerken en (zorg- en opvoeding)behoeften van het kind. Met name de vraag naar de (toekomstige) sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind en de afweging wat dit specifiek van de aspirant-adoptiefouders vraagt, blijft onderbelicht. Hierdoor wordt de betekenis van de komst van het adoptiekind voor aspirant-adoptiefouders niet altijd voldoende duidelijk gemaakt en is het voor aspirant-adoptiefouders niet altijd goed navolgbaar waarom is geoordeeld dat juist zij passen bij dit specifieke kind.

2017 Uitkomsten casusonderzoek interlandelijke adoptie melding 7955 NAS (niet openbaar)

<https://sharepoint.inspectiejeugdzorg.nl/processen/signalen/fam-j-boere/Documents/Fam.%20J.%20Boere/2017-04-10%20Uitkomsten%20casusonderzoek%20Wereldkinderen.pdf>

De Inspectie Jeugdzorg heeft in 2016 een onderzoek uitgevoerd naar het handelen van een vergunninghouder (Nederlandse Adoptie Stichting), de Raad voor de Kinderbescherming en de Centrale autoriteit in een specifieke adoptiecasus. Centraal stond de vraag wat naar aanleiding van deze casus kan worden geleerd om het risico op soortgelijke situaties in de toekomst te verkleinen.

5.1.2e

5.1.2e

Binnen een paar dagen ontstonden bij de adoptiefouders zorgen over één van de meisjes die, anders dan haar zusje, adoptiefouders niet volgde en niet op hen, noch op hun stemmen reageerde. De adoptiefouders raadpleegden ter plaatse een arts. Deze stelde vast dat één van de twee kinderen een aandoening had aan het netvlies (retinopatie) die inmiddels tot blindheid had geleid.

De inspectie vindt het belangrijk om de in dit casusonderzoek geformuleerde verwachtingen ten aanzien van alle vergunninghouders en haar oordeel ten aanzien van de betrokken vergunninghouder met deze brief onder uw aandacht te brengen. Het verzoek van de inspectie aan u is om na te gaan of de werkwijze van uw organisatie reeds voldoet aan de betreffende verwachtingen van de inspectie en zo niet, hiertoe de benodigde verbetermaatregelen te treffen. Zo kan de inspectie eraan bijdragen dat alle vergunninghouders stappen ondernemen om te voorkomen dat er zaken mis gaan en er in het belang van het adoptiekind een zorgvuldige en kwalitatief goede match tot stand komt.

Wat verwacht de inspectie van vergunninghouders?

De inspectie verwacht van vergunninghouders interlandelijke adoptie dat zij zich een compleet, actueel en betrouwbaar beeld vormen van de (betekenis van de) special needs, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de actuele en toekomstige zorg- en opvoedingsbehoeften van het adoptiekind. Hiervoor is het nodig dat een vergunninghouder:

- voor de adopties van kinderen waarvan bekend mag worden verondersteld dat zij duidelijk een verhoogd risico hebben op bepaalde special needs en daardoor grotere zorg- en opvoedingsbehoeften hebben (de zogenaamde hoog risico plaatsingen), heeft vastgesteld welke kindgegevens nodig zijn om een compleet, actueel en betrouwbaar beeld te vormen over de mogelijke aanwezigheid van special needs en de betekenis hiervan voor de (toekomstige) zorg- en opvoedingsbehoeften van het adoptiekind;
- weet welke mogelijkheden er in de landen van herkomst zijn om bij deze plaatsingen met een verhoogd risico de benodigde kindgegevens te verkrijgen en heeft vastgelegd wat voor consequenties het voor het bemiddelingsproces heeft als landen deze benodigde gegevens niet kunnen leveren;
- bij een matchingsvoorstel van een kind met een verhoogd risico op een bepaalde special need en daarmee een mogelijk grotere zorg- en opvoedingsbehoeften richting aspirant-adoptiefouders expliciet aangeeft waarop het medische onderzoek van het adoptiekind zich *niet* heeft gericht en wat dit op de korte en lange termijn concreet kan betekenen.

Oordeel van de inspectie t.a.v. de betrokken vergunninghouder

De inspectie heeft in het casusonderzoek geoordeeld dat de betrokken vergunninghouder in dit geval niet volledig heeft gehandeld volgens de verwachtingen van de inspectie en de eisen uit het Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie ten aanzien van het verzamelen van een compleet, actueel en betrouwbaar beeld van de kinderen. Het betrof de adoptie van een tweeling die na een zwangerschap van tussen de 27 en 31 weken is geboren. Bij het ophalen van de kinderen in het land van herkomst bleek de gezondheidssituatie van één van de kinderen anders te zijn dan de adoptiefouders hadden verwacht. De inspectie vindt dat de vergunninghouder zich

meer had moeten inspannen om uitsluitel te krijgen over de aanwezigheid van de aandoeningen waarop de kinderen door hun achtergrond (een zeer prematuur geboren tweeling) duidelijk meer kans hadden (een verhoogd risico liepen). De onderbouwing van het oordeel is beschreven in de bijlage.

Wat vraagt de inspectie van u?

De inspectie verwacht dat u nagaat in welke mate uw werkwijze aan bovenstaande drie verwachtingen van de inspectie voldoet en waar nodig, verbetermaatregelen treft. Als dit beletselen oplevert, dan verneem ik dat graag van u. De inspectie adviseert u om over de verwachtingen met de andere vergunninghouders van gedachten te wisselen en af te stemmen, wellicht mede in het kader van de pilot medische duiding, en zo nodig ook met de Centrale autoriteit.

Onderbouwing van het inspectieoordeel

Eén van de uitgangspunten van de Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie (Wobka) is dat de vergunninghouder zoveel mogelijk gegevens met betrekking tot de afkomst en de achtergrond van het buitenlandse kind in de staat van herkomst vergaart¹. In het 'Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie' is onder meer bepaald dat de vergunninghouder nagaat of de uit het land van herkomst verkregen informatie over het kind actueel en volledig is. Het medisch rapport over het adoptiekind dient onder meer informatie uit het medisch onderzoek over het gehoor, het gezichtsvermogen, de reflexen, de longen, de ledematen, de motoriek en ontwikkeling te bevatten. Indien gegevens in de medische rapportage of ontwikkelingsgegevens ontbreken, dient de vergunninghouder altijd aanvullende informatie op te vragen alvorens het kindvoorstel aan de aspirant-adoptiefouders voor te leggen. Bij gereede twijfel dient de vergunninghouder het voorstel niet voor te leggen.

In het verlengde hiervan verwacht de inspectie van een vergunninghouder dat zij zich een compleet, actueel en betrouwbaar beeld van het kind vormt om daarmee te waarborgen dat zijzelf en de aspirant-adoptiefouders over voldoende informatie beschikken om een weloverwogen en verantwoorde keuze te maken bij het accepteren van een kindvoorstel uit het land van herkomst. Verder gaat de inspectie ervan uit dat het bij vergunninghouders, mede via de door hen ingeschakelde artsen, bekend is wat de kans op veel voorkomende aandoeningen is bij adoptiekinderen met een bepaalde achtergrond. Specifiek voor de onderzochte casus geldt dat prematuur geboren kinderen een duidelijk verhoogd risico hebben op onder meer aandoeningen aan hersenen, longen, ogen (retinopathie), hart en vaten en dat deze kans bij zeer prematuur geboren kinderen nog groter is. Het zijn vaak kinderen met een grotere zorg- en opvoedingsbehoefte op korte en lange termijn. Om te voorkomen dat de specifieke zorg- en opvoedingsbehoeften van deze adoptiekinderen de draagkracht van de aspirant-adoptiefouders te boven gaan, verwacht de inspectie dat de vergunninghouder zich voldoende inspannt om zoveel mogelijk relevante informatie te verkrijgen over de gezondheidssituatie en -risico's van de kinderen. Dit betekent in het geval van zeer prematuur geboren kinderen dat een vergunninghouder zich er in elk geval van moet vergewissen dat het medische onderzoek adequaat is geweest, in die zin dat het onderzoek zich heeft gericht op de specifiek bij deze groep kinderen behorende aandoeningen (aan hersenen, longen, ogen (retinopathie), hart en vaten) en is uitgevoerd door een medisch deskundige op dit gebied.

De inspectie is van oordeel dat het onderzoek aan hersenen, longen, ogen, hart en vaten bij deze groep kinderen standaard moet plaatsvinden, omdat dit bekende aandoeningen zijn die vaker bij deze groep kinderen voorkomen. Dit onderzoek moet niet pas plaatsvinden als er op deze aspecten concrete zorgen bestaan.

De inspectie is verder van oordeel dat de vergunninghouder de verantwoordelijkheid heeft om bij de adoptie van kinderen met een significant verhoogd risico op een zwaardere zorg- en opvoedingsbehoefte, zekerheid te krijgen dat een medisch deskundige gericht onderzoek naar de specifieke aandoeningen heeft verricht en zo niet, erop aan te dringen dat dit alsnog plaatsvindt.

Indien, dergelijk medisch onderzoek in een land van herkomst niet mogelijk is, dan moet de vergunninghouder zich afvragen of zij dit soort voorstellen wel moet voorleggen aan aspirant-adoptiefouders die hebben aangegeven niet open te staan voor een kindje met één van de

¹ Artikel 17b van de Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie.

specifieke aandoeningen. Daarnaast vindt de inspectie het belangrijk dat de vergunninghouder aspirant-adoptiefouders er nadrukkelijk op wijst wat het concreet betekent als medisch onderzoek niet heeft plaatsgevonden. Voor aspirant-adoptiefouders moet het hierdoor duidelijk zijn welke *specifieke* (en dus niet in het algemeen) afwijkingen de kinderen aan hersenen, longen, ogen, hart en vaten mogelijk op dat moment al hebben of in de toekomst kunnen ontwikkelen en wat dit aan specifieke opvoedingsvaardigheden van hen vraagt.